

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Zachystalové a soudců JUDr. Ivy Zemanové a Mgr. Pavla Riedlbaucha ve věci

žalobce: **prof. RNDr. B. S., DrSc.**, narozený dne xxx,
zemřelý xxx
naposledy bytem Amforová 1925/7, 155 00 Praha 5

proti
žalované: **SAFE SYSTEMS s. r. o.**, IČO 24166481
sídlem Vocelova 603/5, 120 00 Praha 2
zastoupená advokátem Mgr. Robertem Novotným
sídlem Jeseniova 1151/55, 130 00 Praha 3

o vydání věci, o žalobě na obnovu řízení ze dne 23. 1. 2024 podanou žalovanou, k odvolání žalované proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 30. 9. 2024, č. j. 19 C 202/2018-310,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

- Napadeným usnesením soud prvního stupně zastavil řízení o žalobě na obnovu řízení ze dne 23. 1. 2024 (výrok I), rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě na obnovu řízení (výrok II) a že se žalované po právní moci usnesení vrací poměrná část zaplaceného soudního poplatku na obnovu řízení ve výši 4 000 Kč (výrok III). Žalovanou vyzval, aby do 15 dnů sdělila číslo účtu, na který má být soudní poplatek vrácen (výrok IV).
- Soud prvního stupně tak opětovně (poté, co odvolací soud usnesením ze dne 12. 8. 2024, č. j. 35 Co 208/2024-303, zrušil předchozí usnesení soudu prvního stupně ze dne 25. 6. 2024, č. j. 19 C 202/2018-295) rozhodl o zastavení řízení o žalobě na obnovu řízení podané dne 23. 1. 2024 a doručené soudu prvního stupně dne 24. 1. 2024. Žalobce zemřel dne xxx, dědické řízení skončilo vydáním usnesení o zastavení řízení o pozůstalosti ze dne 19. 6. 2024, č. j. 32 D 1267/2023-85, které nebylo právní moci dne 21. 6. 2024, a to z důvodu, že zůstavitel zanechal po sobě pouze majetek nepatrné hodnoty. Soud prvního stupně k tomu odkázal na § 19, § 20, § 107 odst. 2 a 5 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Uvedl, že způsobilost být účastníkem řízení před soudem mají pouze fyzické osoby, právnické osoby a stát. Vzhledem k tomu, že žalobce zemřel dne xxx a nemá z důvodu zanechání majetku nepatrné hodnoty žádného dědice, soud prvního stupně řízení v uvedené věci zastavil. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 146 odst. 1 písm. b/ o. s. ř., o vrácení poměrné části zaplaceného soudního poplatku podle § 10 odst. 3 a 5 zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Proti tomuto usnesení podala v plném rozsahu žalovaná včasné a přípustné odvolání, ve kterém měla za to, že soud prvního stupně se neřídil závazným pokynem odvolacího soudu vyjádřeným v předchozím usnesení č. j. 35 Co 208/2024-303, pokud nezjistil právní nástupce po zemřelém žalobci, kterými nepochybně jsou jeho děti a pozůstalá manželka, což mohl soud prvního stupně zjistit z Centrální evidence obyvatel, příp. z matričních záznamů či ze sdělení

příslušného notáře projednávajícího dědictví po zemřelém. Podle žalované rovněž nelze absenci právních nástupců dovozovat jen ze zastavení pozůstalostního řízení z důvodu zanechání majetku nepatrné hodnoty. V této souvislosti odkázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2018, sp. zn. 21 Cdo 1887/2017, podle kterého v takovém případě platí stav, jako kdyby pozůstalostní řízení dosud nebylo skončeno a muselo by se tedy jinak zkoumat existenci právních nástupců. Odkázala též na judikaturu, podle které nastanou-li v době po vyhlášení rozhodnutí, jímž skončilo původní řízení, a před podáním žaloby na obnovu takové právní skutečnosti, s nimiž právní předpisy spojují přechod práva nebo povinnosti, o něž šlo v původním řízení, je účastníkem řízení o žalobě na obnovu řízení namísto původního účastníka jeho hmotněprávní nástupce. Shora uvedené přitom platí bez zřetele na to, zda ho navrhovatel obnovy řízení za účastníka označil či nikoli, popř. zda za něho označil někoho jiného. Hmotněprávní nástupnictví tak za stavu, kdy procesní předpisy neobsahují speciální řešení popsané situace, zakládá též procesní nástupnictví ve vztahu k řízení, o jehož obnovu jde. Podle žalované tedy objektivně existují osoby, s nimiž lze v řízení o podané žalobě na obnovu řízení pokračovat jako s účastníky řízení. Soud prvního stupně proto nedostatečně zjistil skutkový stav a rozhodl v rozporu s předchozím usnesením odvolacího soudu, pokud toto odmítá připustit. Navrhla proto, aby odvolací soud zrušil napadené usnesení a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

4. Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 212, § 212a odst. 1, 5 a 6, § 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
5. Odvolací soud z obsahu spisu zjistil, že poté, kdy soud prvního stupně rozeslal zástupci žalované předchozí usnesení odvolacího soudu ze dne 12. 8. 2024, č. j. 35 Co 208/2024-303, požádal Obvodní soud pro Prahu 5 o zaslání konečného rozhodnutí ve věci sp. zn. 32 D 1267/2023. Následně obdržel usnesení notářky JUDr. Terezy Kubišové ze dne 19. 6. 2024, č. j. 32 D 1267/2023-85, kde byla stanovena obvyklá cena majetku patřícího do SJM zemřelého prof. B. S. a pozůstalé manželky O. Ch. částkou 76 922,49 Kč (výrok I.), bylo určeno, že se SJM vypořádává tak, že do výlučného vlastnictví pozůstalé manželce patří blíže uvedené zůstatky na běžných účtech v souhrnné výši 14 118 Kč a pohledávka z titulu přeplatku pojistného ve výši 2 304 Kč (výrok II.1/), a že do pozůstalosti patří osobní automobil Škoda Octavia reg. zn. xxx, rok výroby 2011, v obvyklé ceně podle souhlasného prohlášení účastníků 60 000 Kč, dále přívěs nákladní valník v obvyklé ceně podle souhlasného prohlášení účastníků 500 Kč, práva a povinnosti vyplývající z pojistných smluv o pojištění vozidla č. 6344381801 a 6349220935 v obvyklé ceně dle souhlasného prohlášení účastníků bez hodnoty (výrok II.2/). Soudní komisařka zastavila řízení o pozůstalosti podle § 154 odst. 1 zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. ř. s.“). Rozhodla, že majetek nepatrné hodnoty zanechaný zůstavitelem, tj. vozidla a pojistné smlouvy uvedené ve výroku II.2/ a šatstvo, prádlo, obuv – běžné obnošené, dle prohlášení účastníků bez hodnoty, se vydává pozůstalému synovi V. S., nar. dne xxx, který se postaral o pohřeb (výrok III.). Závěrem soudní komisařka uložila zaplacení odměny notářky (výrok IV.) a rozhodla, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok V.). Soudní komisařka v odůvodnění mj. uvedla, že předmětem vypořádání nebyly movité věci podle § 1667 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“). Podle výsledku šetření dále zjistila, že zůstavitel zanechal pouze majetek nepatrné hodnoty, o pohřeb se postaral pozůstalý syn, který vyslovil souhlas s nabytím majetku nepatrné hodnoty zůstavitelem zanechaným, proto soudní komisařka rozhodla podle § 154 z. ř. s. způsobem uvedeným ve výroku III. uvedeného usnesení.
6. Podle § 107 odst. 1 o. s. ř. jestliže účastník ztratí po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno, posoudí soud podle povahy

věci, zda v řízení může pokračovat. Není-li možné v řízení ihned pokračovat, soud řízení přeruší. O tom, s kým bude v řízení pokračováno, soud rozhodne usnesením.

7. Podle § 107 odst. 2 o. s. ř. ztratí-li způsobilost být účastníkem řízení fyzická osoba a umožňuje-li povaha věci pokračovat v řízení, jsou procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, ti, kteří vstoupili do práva nebo povinnosti, o něž v řízení jde.
8. Podle § 107 odst. 5 o. s. ř. neumožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat, soud řízení zastaví.
9. Podle § 154 odst. 1 z. ř. s. zanechal-li zůstavitel majetek bez hodnoty nebo jen majetek nepatrné hodnoty, soud usnesením vydá zůstavitelův majetek tomu, kdo se postaral o pohřeb, jestliže s nabytím tohoto majetku vyslovil souhlas, a současně řízení zastaví; to neplatí o takovém majetku zůstavitele, o němž zákon stanoví, že k němu nabývají vlastnické právo jiné osoby.
10. Podle odvolacího soudu je namístě uzavřít, že za situace, kdy bylo řízení o pozůstalosti po zemřelém žalovaném zastaveno podle § 154 odst. 1 z. ř. s. a majetek nepatrné hodnoty byl vydán vypraviteli pohřbu, čímž bylo řízení o pozůstalosti podle § 155 z. ř. s. skončeno, bylo tím vyloučeno, aby soud mohl komukoli potvrdit nabytí dědictví, včetně potvrzení, že dědictví připadlo státu z titulu odúmrti ve smyslu § 1634 o. z. Zůstavitel v takovém případě nemá žádného univerzálního právního nástupce, který by převzal jeho práva a povinnosti. Usnesení soudu o zastavení řízení o pozůstalosti podle § 154 odst. 1 z. ř. s. je však též jen procesním rozhodnutím, které nezakládá překážku věci pravomocně rozhodnuté. Takové usnesení soudu ani nebrání, aby *pro účely jiného řízení* objasnil, jaký majetek, popřípadě v jaké ceně zůstavitel zanechal a komu svědčí (ze zákona nebo na základě závěti, popřípadě z obou těchto důvodů), nebylo-li v řízení o dědictví zkoumáno, dědické právo po zůstaviteli, a aby z tohoto zjištění učinil odpovídající závěry, mj. o tom, zda má být řízení podle § 107 odst. 5 o. s. ř. zastaveno nebo zda v něm může být pokračováno a – po objasnění dědického práva (kdo je dědicem) – s kým. Z pravomocného usnesení o zastavení řízení o dědictví vydaného podle § 154 z. ř. s. soud *v jiném řízení* vychází jen jestliže nebude zjištěno, že zůstavitel ve skutečnosti zanechal majetek vyšší než nepatrné hodnoty; v takovém případě nemůže být řízení zastaveno podle § 107 odst. 5 o. s. ř. z důvodu, že zemřelý účastník nemá žádného právního nástupce (vše viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2023, sp. zn. 24 Cdo 149/2023).
11. Odvolací soud má v konkrétních poměrech nynějšího případu za to, že soud prvního stupně byl oprávněn zastavit řízení podle § 107 odst. 5 o. s. ř., neboť soud (soudní komisař) v pozůstalostním řízení pátral po majetku zemřelého a zjistil, že tento majetek je jen nepatrné hodnoty a že z ničeho nevyplývá, že by rozsah či cena zůstavitelem zanechaného majetku byla vyšší, než jak bylo zjištěno v pozůstalostním řízení (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2016, sp. zn. 22 Cdo 818/2015). Nic takového ostatně netvrdí ani žalovaná. Soud prvního stupně v souladu se závěry vyjádřenými v předchozím usnesení č. j. 35 Co 208/2024-303 zjistil výsledky pozůstalostního řízení a v poměrech konkrétního případu též zjistil (s negativním výsledkem), *zda* má žalobce právní nástupce (viz poslední odstavec odůvodnění posledně uvedeného usnesení odvolacího soudu).
12. Ze všech uvedených důvodů proto odvolací soud shledal, že napadené usnesení je ve výroku věcně správné (a to i co do zbylých výroků, proti kterým však žalovaná obsahově nevznesla žádné námitky), a podle § 219 o. s. ř. jej proto potvrdil.
13. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalovaná byla v odvolacím řízení zcela neúspěšná, na straně žalující však žádné náklady odvolacího řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek a z důvodů stanovených v § 237 o. s. ř. - jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Proti tomuto usnesení v části týkající se výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné.

Praha 11. prosince 2024

JUDr. Naděžda Zachystalová v. r.
předsedkyně senátu